

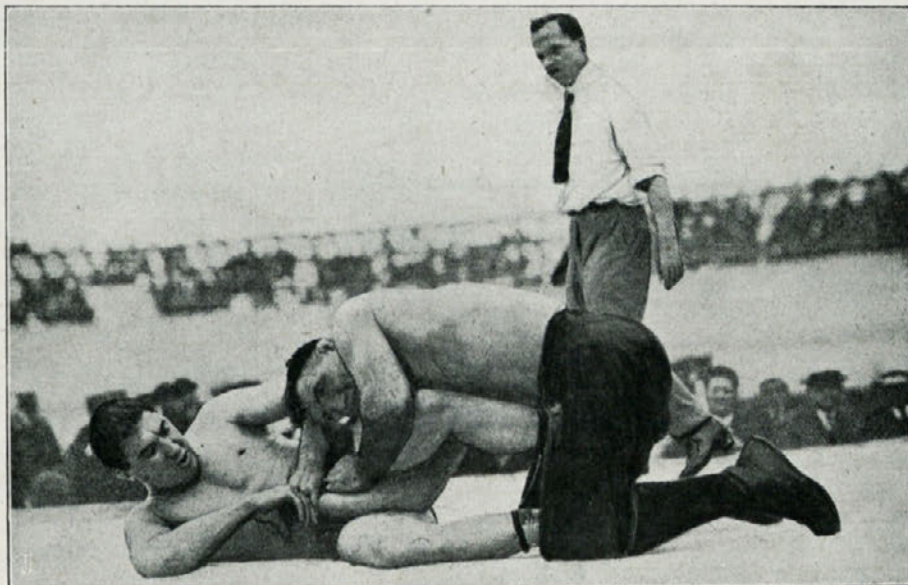
B.:

Drsalna tekma na Bledu in naš drsalni sport.

Sportna zveza razpisuje za 6. febr. tekmovalno drsanje na blejskem jezeru, med drugim v sporazumu z Jugoslovanskim olimpijskim odborom v Zagrebu tri jugoslovanska prvenstva. Organiziranje in tehnična izpeljava tekme je v rokah zimskega odseka S. Z., prireditelj drsališča ter skrb za oskrbo in stanovanje tekmovalcev je stvar sportnega odseka blejskega prometnega društva. Vremenske razmere na Bledu

centri, nimajo že celo vrsto let nobenih drsalnih sezon. Drsači so že davno iz treninga, naraščaj nima prilike za vežbe, zato ga je vedno manj in vrh vsega pridejo še slabe prometne razmere in draga voznina. Zanimanje za drsalni sport je vsled slabih sezon faktično zelo zamrlo.

Tekma pomeni poskus Sportne zveze, oživiti pri nas vnovič to idealno grano zimskega sporta in

Borba za svetovno prvenstvo v borenju v Bostonu (Italijan Gardini in Grk Demetral).

so doslej ugodne, drsališče v »Zaki« je že več tednov trdno in gladko ter razmeroma dobro obiskovano. Prireditelj približno 50 m dolge in 50 m široke popolnoma gladke in neizvožene površine torej ne bo povzročala težkoč. S te strani je tekma precej sigurna.

Tekmo ogroža veliko bolj možnost, da se ne bo prijaviло zadostno število tekmovalcev. Zlasti je dvomljivo, da bi se odzvali Hrvatje in Srbi, ker je razpis zelo pozen.

Prva drsalna tekma v Jugoslaviji se razpisuje pod skrajno neugodnimi pogoji. Naša mesta, sportni

upati se sme, da bo tekma v kljub zaprekam in težkim razmeram uspela. V sportnem značaju tekme se bodo seveda več ali manj zrcalile razmere. Predpisane vaje so večinoma osnovne in spadajo v kategorijo »šolsko drsanje« z izjemo šeste vaje v konkurenci »Prvenstvo Jugoslavije v umetnem drsanju«, ki zahteva že višjega znanja.

Sportna zveza se trudi doseči za sportnike znižane vozne cene, vpeljan bo prihodnje nedeljo morda tudi zopet sportni vlak.

Kakšen je sploh naš drsalni sport?

Poznamo ga pravzaprav le iz sezon 1908 do 1914. Pred to dobo je bil na drsanje v Ljubljani »aboniran« nemški Eislaufverein. Na njegovem drsališču v Tivoliju so se čutili Slovenci tuji in so se ga precej izogibali. Šele ko je prešlo drsališče v upravo mestne občine, so se jeli zanimati za drsanje široki sloji. Imeli smo takrat vedno krasne, dolge sezone, vedno polna drsališča in mnogo talentiranega naraščaja. Praški mojster dr. Rychlik je parkrat javno razlagal osnovne pojme drsanja. Pokazal je krasoto, ki leži v dovršenem umetnem drsanju in brez truda je vnel zanj naše drsače-začetnike. Z drsači Haring, Betetto, Vodišek, Kavšek, ing. Bloudek, prof. Kregar, Juva-nec, Zupan itd. je izšel iz te dobe izvrsten material. Imenovani sportniki so gojili pravilno moderno drsalno šolo in so večidel še danes, četudi brez treninga, prilično v kondiciji.

Po letu 1914. dobivamo le mile, tople zime. Mestno drsališče že več let ni bilo otvoreno, vneti drsači izrabijo tisto malo ledu, ki ga imamo, na manjših ribnikih ob Večni poti in riskirajo pri tem dostikrat neprijetno zimsko kopelj. Bled, Bohinj in drugi gorenjski kraji imajo pač še vedno lepe sezone, toda vsled prislovične blejske draginje in visoke železniške voznine take priložnosti širši publiki, zlasti naraščaju niso dostopne.

Na boljšem kot v Ljubljani so v tem oziru v Celju in v Mariboru, še na slabšem pa v Zagrebu. O imenih znatnejših drsačev in razmerah v podrobnem iz teh mest, žal, nismo informirani, zlasti iz Maribora pa bi naši drsači mogli dobiti najbrže nevarno konkurenco.

Želeti je, da bi drsalna tekma na Bledu uspela in ustvarila podlago za nadaljnji sistematični razvoj drsalnega sporta. Prihodnjo sezono bo morala Sportna zveza, ako hoče svoje delo z uspehom nadaljevati, ali koncentrirati drsalni sport kje na Gorenjskem ali pa dati iniciativo za umetna drsališča v naših sportnih centrih.

Tekme v drsanju.

Sportna zveza Ljubljana razpisuje za nedeljo 6. februarja tekmovalno drsanje, dostopno članom vseh sportnih klubov Jugoslavije. Tekmovanje se vrši na blejskem jezeru in se prične ob 10. uri dopoldne. Prijave je nasloviti na Sportno zvezo Ljubljana, Narodni dom, do 2. februarja. V prijavi je treba navesti: 1. točke, v katerih se hoče tekmovali, 2. ime svojega kluba, 3. ime in starost tekmovalca. V lastnem interesu temovalcev je, da se prijavijo takoj, da se more poskrbeti za njihovo oskrbo in stan.

Tri konkurence za prvenstvo Jugoslavije razpisuje S. Z. v sporazumu z Jugoslovanskim olimpijskim odborom v Zagrebu.

Ako bi se prijavilo premajhno število tekmovalcev, se tekma odpove. Ob neugodnem vremenu se tekma preloži na kasnejši termin.

Jury bo ocenjevala pri vsaki vaji težkoče in izvedbo po tabeli, ki se istočasno priobčuje. Izvedba vaj se klasi-ficira z 1 do 6 točk, in sicer: 2 = zadostno, 4 = dobro, 6 = brezhibno; 1, 3, 5 so vmesne stopnje. Liki in izvedba predpisanih vaj se razvidi iz priložene tekmovalne tabele.

Lik	Štev.	Izvedba lika	Vrednost
	1	d np v — l np v	1
	2	d np n — l np n	1
	3	d nz v — l nz v	1
	4	d nz n — l nz n	2
	5a	d np v n — l np n v	1
	b	d np n v — l np v n	1
	6a	d nz v n — l nz n v	2
	b	d nz n v — l nz v n	2
	7	d np v T nz n — l np v Tnz n	1
	8a	d np v T nz n — l nz n T np v	2
	b	l np v T nz n — d nz n T np v	2
	9a	d np n T nz v — l nz v T np n	1
	b	l np n T nz v — d nz v T np n	1
	10	d np v Tnz n T np v — l np v Tnz n T np v	1
	11	d np n Tnz v T np n — l np n Tnz v T np n	1
	12	d nz v T np n Tnz v — l nz v T np n Tnz v	1
	13	d nz n T np v P nz n — l nz n T np v Tnz n	2
	14	d np v Z np v — l np v Z np v	2
	15	d np n Z np n — l np n Z np n	2
	16	d nz v Z nz v — l nz v Z nz v	2
	17	d nz n Z nz n — l nz n Z nz n	2
	34a	d np v Tnz n v T np n, l np n Tnz v n T np v	3
	b	l np v Tnz n v T np n, d np n Tnz v n T np v	3
	35a	d nz v T np n v Tnz n, l nz n T np v n Tnz v	3
	b	l nz v T np n v Tnz n, d nz n T np v n Tnz v	3

Okrajšave: d = desno, l = levo, np = naprej, nz = nazaj, n = noter, v = ven, T = trojka (Dreier), Z = zanka (Schlinge), vijuga (Schlangenberg).

Razpisujejo se sledeče tekme:

A. Umetno drsanje.

1. Prvenstvo Jugoslavije v umetnem drsanju. Zmagovalcu se prizna naziv »Prvak Jugoslavije v umetnem drsanju l. 1921« in častna diploma. Drugi v konkurenci dobi častno diplomu. Predpisuje se: Šest obveznih vaj: 1. loki v osmici št. 1; 2. vijuga št. 5 a; 3. dvojna trojka št. 10; 4. trojka št. 9 a; 5. zanka št. 14; 6. trojka - vijuga - trojka št. 34 a. — Prosto drsanje (kombinirane vaje) približno 2 minuti.

2. Damsko prvenstvo Jugoslavije. Zmagovalci se prizna naziv »Prvakinja Jugoslavije v drsanju l. 1921« in častna diploma. Druga in tretja diploma ob primerni udeležbi. Predpisuje se: Štiri obvezne vaje: 1. loki v osmici št. 1; 2. loki v osmici št. 2; 3. trojka št. 7; 4. vijuga št. 5 a. — Prosto drsanje (kombinirane vaje) približno 1 minuto.

3. Tekmovanje juniorjev pod 18. leti. Prvemu in drugemu se priznajo častne diplome. Predpisane so iste vaje kot za točko 2.

4. Tekma dvojic (dama in gospod). Prvemu paru častne diplome. Predpisano prosto drsanje v trajanju približno 3 minut.

Vsaka obvezna vaja se izvaja trikrat, proste kombinirane vaje je predložiti pred tekmo skicirano razsodišču.

B. Tek.

1. Prvenstvo Jugoslavije na 1000 m in 500 m. Zmagovalcu se prizna naziv »Prvak Jugoslavije v teku na ledu l. 1921« in častna diploma, drugemu častna diploma.

2. Tekmovanje za juniorje pod 18 leti na 500 m in 200 m. Prvemu in drugemu v konkurenci častne diplome.

Sportna zveza Ljubljana.

Prvi start točno ob 10. uri. Drugi start pol ure po končani tekmi na dvosedežnih sankah, in sicer v obratnem redu.

II. Tekma juniorjev za »Prvenstvo Bohinja leta 1921.«

Enosedežna. 1000 metrov.

Udeležba dovoljena vsem nad 16 let starim moškim, ki še nimajo nobene nagrade. Prvi dobi naslov »Prvak Bohinja za leto 1921.«

Tekmuje se samo, ako se prijavi vsaj 10 tekmovalcev. Prijavnina 5 dinarjev. 3 diplome in 1 častni znak. Start ob 10. uri 15 minut.

III. Damska tekma.

Enosedežna. 800 metrov.

Tekmuje se samo, ako se prijavi vsaj pet tekmovalk. Prijavnina 7 dinarjev. 3 diplome in 1 častni znak. Start ob 10. uri 45 minut.

IV. Tekma dečkov in deklic do 16. leta.

Enosedežna. 800 metrov.

Tekmuje se samo pri udeležbi najmanj 10 tekmovalk in tekmovalcev.

Zmagovalca v maratonskem teku (42 km) na olimpijadi: prvi Kohlemainen (desno, 2:32:35), drugi Loosmann (levo).

Tekme v sankanju.

Sportna zveza Ljubljana
razpisuje

sankaške tekme

na umetnem sankališču »Belvedere« v Bohinjski Bistrici
v nedeljo dne 13. februarja 1921.

Začetek ob 10. uri.

Postaja: Bistrica-Bohinjsko jezero kr. državnih železnic.

SPORED:

I. Tekma seniorjev za »Prvenstvo Jugoslavije« in »Prvenstvo Slovenije«.

Enosedežna. Dvakrat po 1000 metrov.

Udeležba dovoljena le nad 18 let starim sankarjem, ki so Jugoslovani in ki so si že priborili kako nagrado. Prvi dobi naslov »Prvak Jugoslavije za leto 1921.«, drugi »Prvak Slovenije za leto 1921.« Ako je prvi Slovenec, si pribori naslov »Prvak Jugoslavije in Slovenije za leto 1921.«

Tekmuje se le v slučaju, ako se prijavi vsaj pet tekmovalcev.

Prijavnina 10 dinarjev. 3 diplome in 1 častni znak.

Prijavnina 3 dinarje. 5 diplom in 1 častni znak za dečke in 1 častni znak za deklice.

Start ob 11. uri 15 minut.

V. Tekma na dvosedežnih sankah.

Dvosedežna. 1000 metrov.

Tekmuje se samo, ako se prijavi vsaj pet parov.

Prijavnina 20 dinarjev za sanke. 6 diplom in 2 častna znaka.

Start ob 11. uri 45 minut.

Tekmovalni predpisi: Tekmuje se po tekmovalnih določilih »Sportne zveze v Ljubljani«, objavljenih v »Sportu«.

Prijave: Pismene prijave s prijavninami vred je nasloviti najkasneje do 10. februarja 1921 do 18. ure na »Sportno zvezo v Ljubljani« (Narodni dom) ali »Zimskosportni odsek Bohinjska Bistrica« (hotel »Markež«). — Prijave brez prijavnine se ne vpoštevajo.

Naknadne prijave so dovoljene proti vplačilu dvojne prijavnine pri starterju do 15 minut pred pričetkom vsake tekme.

Posebna določila: Trening na sankališču je dovoljen iz tehničnih razlogov samo do 12. februarja 1921 do 15. ure.

Vodstvo tekme odklanja vsako jamstvo za nezgode in s tem združeno škodo na premoženju, zdravju ali življenju.

Vodstvo si pridržuje pravico do izprememb, osobito pravico, v slučaju neugodnih snežnih razmer skrajšati tekmovalno progo, jo preložiti, odnosno tekmo odgoditi na kak drugi dan.

Pojasnila dajejo: Sportna zveza Ljubljana (Narodni dom), Zimskosportni odsek Bohinjska Bistrica (hotel »Markež«) in Tourist-Office, Ljubljana (telefon št. 472).

Plazovi.

Še pred par leti je bil dostop na planine pozimi zvezan z velikimi težkočami, višje ture pa so bile naravnost nemožne. Po vpeljavi smuči v zimsko turistiko se je to spremenilo in danes je cilj smučarjev-turistov velegorje, ki se nam kaže zlasti pozimi

Pri terenu se je treba ozirati na njegov petrografske sestav. Lahko preperevajoče hribine, kakor razni skrilovci, so najbolj ugodne za postanek plazov. Nevarni so tudi obronki, ki so jih nekdanji ledeniki ogladili. Pri kakšni strmini se mora sprožiti plaz, se ne dá dognati, ker je to odvisno še od drugih okoliščin. Vendar je sigurno, da je nevarno

S sankališča
Belvedere
v Bohinju.

v vsej krasoti; nič ni skrivnostnejšega, nič bolj očarujočega od zime na planinah.

Zimske planine pa skrivajo med obilico krasote tudi veliko število nevarnosti. Vse imajo svoj izvor v fizikalčnih in kemičnih pojavih, pri čemer igra

že za 21° naklonjeno pobočje, pri strmejših pobočjih pa moramo biti skrajno oprezni.

Višina snega je jako različna; tako se lahko sproži plaz že z 20 cm visoko plastjo snega, dočim dobimo tudi plazove, debele do 2 metra in več.

Skikjöring
v Bohinju

prvo vlogo voda v raznih oblikah (megla, dež, sneg in led). Največja in najusodnejša nevarnost so brezdvomno plazovi, ki ogrožajo tudi posetnike slovenskih gorâ.

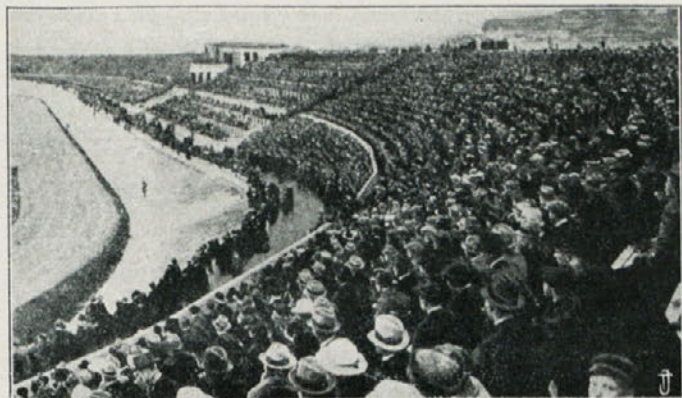
Postanek plazov je odvisen od zelo različnih faktorjev. Glavni so kakovost terena, na katerem leži sneg, višina snega in končno stanje snega.

Kakor omenjeno, je treba vpoštevati pri tvorbi plazov tudi kakovost snega. Po tej se dele plazovi takole:

1. Plazovi iz svežega snega: a) suhi, b) mokri.
2. Plazovi iz starega snega (mokri).

Plazovi iz suhega snega ali prašni plazovi. Pri teh je sneg suh, prašnat in se ne dá

stlačiti v kepe. Tak sneg zapade le ob mrazu. Ako se sproži plaz, sneg nima prilike, da bi se nakopičil, ker ga pri tem ovira premala množina vlage, in zato se kmalu ustavi. Na zelo strmih potih se plaz skoro docela razprši v zraku. Pač pa drvi pred plazom močan zračni pritisk, ki more izruvati celo gozdove. Zato je suhi plaz prav nevaren; sproži se večinoma pozimi, pa tudi v hladnem poletju, ko zapade v velegorju sneg.

Nogometna tekma Nemčija: Madžarska v berlinskem stadionu.

Mokri plazovi iz svežega snega so sestavljeni, kakor že ime samo pove, iz vlažnega težkega snega, ki se rad seseda in se dá tlačiti v kepe. Tak sneg zapade ob višji temperaturi ali po dežju. Ko padejo snežene mase v dolino, se jako malo razpršijo, ponavadi le gornje plasti, ki tvorijo nekak prašni plaz. Spodnje plasti jim slede, nakopičene v trd kompleks. Nevarnost, da se sprožijo ti plazovi, je največja ob gorkem vremenu, ako solnce močno obseva novozapadli sneg. Zato so redki pozimi, pogosti pa spomladi in poleti, ako tedaj sneg zapade. — Med suhim in mokrim plazom novozapadlega snega je naravno vse polno prehodov.

Plazovi iz starega snega (mokri plaz). Sneg je moker, težak, star in zrnat. Plaz se sproži ob toplim vremenu, vetru, dežju ali močnem solncu. Zato je ravno pomlad pripravna za te vrste plazov, ki so značilni po obilici vode in vlage.

Za zimske ture so torej najnevarnejši plazovi iz novozamrlega snega in poudarjati moramo, da je za tvorbo plazov merodajno vremensko stanje pred, med in po zapadu snega, nikakor pa ne vreme na dan ture. Ako pade sneg po dežju ali ako zapade moker sneg, ki potem zmrzne, je zveza s podlago tako trdna, da je nevarnost plazov neznatna. Ako pa nasprotno nastopi toplo vreme in je podlaga jako gladka (n. pr. trava), nastopi plaz z vlažnim snegom, ki se jako rad sproži. V teku par dni je nevarnost odstranjena in pot prosta. Isto se zgodi, ako zapade pri nizki temperaturi drobnih kristalnih sneg na zamrzla tla, ker je v tem slučaju koeficient trenja jako majhen. Zato obstoja ob mrzlem vremenu še nekaj dni potem, ko je sneg zapadel, nevarnost plazov.

Vzrokov, da se sprožijo plazovi, je več.

Prvi je lastna teža visokega snega. Sveže zapadli sneg tehta med 72 in 90 kg na 1 m³. Starejši, sesedli sneg je težji, do 380 kg za 1 m³, mokri sneg, prepojen z vodo, celo do 817 kg. Iz tega razvidimo, kolikova nevarnost je že tanka plast snega (20—40 cm).

Zunanji vzroki so veter, vihar, hipen naliv itd. Mnogo plazov pa sprožijo tudi ljudje sami. Malen-

kosten sunek že zadostuje, da se sprožijo ogromne mase. Način padanja, drsenja in končno razkroja je odvisen od kakovosti snega in napetosti terena.

Plazovi so pogubonosni za vse ljudi, katere zasačijo, najbolj nevarni pa so smučarjem. Drseči sneg jim obteži smuči in jih na mestu potegne v globočino. Naivno je mnenje, da bi smučar drsel pred plazom in prišel pred njim v dolino, ali pa da bi zamogel zadržati plaz. Edino mogoče, ali zelo težko in redko je, da se mu posreči uiti plazom s tem, da zavozji iz nevarnega območja na stran.

Smučar-turist naj se ravna po sledečih pravilih in redkokedaj bo prišel v opasen položaj: po novem snegu nobenih tur; ako je veter nakopičil zamete, je bolje, da ostaneš spodaj; ogibaj se pobočij in hrbtov na oni strani, kjer veter ni pihal, ker tu so nakopičene ogromne mase, medtem ko jih je od drugih krajev veter odstranil. Ogibaj se poti, ki seče pobočje počez. Ako je pa potrebno iti preko pobočij, zarij palico, če le mogoče, do starih plasti. Tudi ni dovoljeno, da bi več ljudi istočasno stopalo po takih obronkih, ampak si morajo slediti v gotovi razdalji (100—300 metrov).

Glede vrvi so mnenja različna. Nekateri mislijo, da bi le škodovalo, ako se več udeležencev naveže drug na drugega, ker to le poveča nevarnost; eden ponesrečenec lahko potegne vse v pogibelj, medtem ko bi mu morda v nasprotnem slučaju celo pomagali. Na terenu pa, kjer je polno razpok, je potrebno, da se turisti navežejo. Da se zasuti smučar lažje najde, je dobro, ako si naveže vsak okoli pasu močno, kakih 5 milimetrov debelo rdečo vrvico, dolgo kakih 20 m.

V slučaju nevarnosti je glavno, da smučar ne izgubi glave, ker le preudaren, trezno misleč turist se lahko reši iz nevarnosti.

Moment iz nogometne tekme med moškimi in ženskimi igralci v Londonu.

Smučī.

Zahteve, ki jih stavimo na smučī, niso le tehnične, nego tudi estetične. V domovini smuškega sporta stavijo docela druge zahteve na material nego pri nas, kjer vidimo smušarje opremljene včasih s celimi plohi. Dobre smučī niso odvisne samo od lesa; treba je večjo pozornost obračati na zgradbo, poteze, obliko in proporcijo; v primeri s temi zahtevami igra kakovost lesa manjšo vlogo. Seveda pa ni vse eno, kake kvalitete je les, ker dober les vsekakor poveča vrednost.

S tega stališča je treba primerjati fabrikate različnih dežel medsebojno. Proti neupoštevanju estetičnih principov se zlasti bori znani konstrukter Fric Huitfeld, ki ima kot Norvežan pač največ pravice, da se poteguje za svoj ideal. Ta je napisal o tem predmetu: »Če tudi nimamo Norvežani patenta na najboljši smuški materiji, vendar imamo predpravico dolgoletnega izkustva; inozemski tipi so le eksperimenti, otroške bolezni, katere smo mi že davno preboleli. Slabe konstrukcije otežkočujejo začetnikom napredek. Enostavne in brez komplikacij naj bodo smučī. Vsi razni »aparati« z zavoro, s podloženi količi itd. so primerni le za ledenike in druge posebne terene, toda te ture nimajo s pravim smuškim sportom nič skupnega in spadajo med sportne ekscese. Smučanje naj se omejuje na sneženi teren; le tu nudi popolni užitek in le tu najde smušar veselje za užitek s priložnostjo, da razvije svojo spretnost in umetnost. Na kar pa moramo pri smučeh najbolj paziti, je njih konstrukcija, njih oblika. Upam, da bodo tudi v inozemstvu sčasoma priznali lepo oblikovanemu in primernemu tipu »Telemark« ono slavo, ki jo uživa pri nas in ki jo v polni meri zasluži.«

Tako izvaja Huitfeld, ki presoja problem z norveškega stališča. V marsičem se ne moremo strinjati, v mnogem pa ima prav. O nazoru, ki ga zastopa, da naj se omejuje smušar le na sneženi teren, pa izpregovorimo še posebej.

Rud. Badjura:

Smušarjeva oprava.

I.

Statistika nezgod pri turistiki kaže, da je zahtevala največ žrtev v gorah nezadostna, pomanjkljiva oprema in oprava turistov. Iz tega posnemamo, kako važno je to poglavje. Poletnemu turistu (ali turistu »na odpoved«), ki potuje po gorah le v toplejši dobi in ki s snegom (vsaj pri nas) nima dosti opraviti, se še lahko marsikaj izpregleda in odpusti, od smušarja, t. j. zimskega turista pa zahtevamo, da posveča le-temu poglavju največjo skrb in pažnjo. Zdravje je največja dobrina, najdragocenejša tvoje imetje, zato pazi nanj!

Oprava smušarjeva je slična oni navadnega turista. Praktična in pametna naj bo! Izbirčen bodi in ne glej pri izberi toliko na krajcar, temveč predvsem na kakovost in solidnost blaga. Pri tem naj te vodi načelo: kar je najboljšo na našem trgu, je komaj zadostno za tvoj sport. Na vse telesne dele in ude pazi, posebno pa na one, ki so goli, in one, ki pridejo posredno ali neposredno v dotik s snegom, mokroto in

mrazom. Modne novosti in sportne prismodarije, ki jih skuhajo vsako zimsko sezono po dunajskih modnih salonih in jih pogrevajo v »Wiener Mode« in drugih enakih žurnalih, naj ti ne služijo kot posnemanja vredni vzorci, temveč le za smeh in kratek čas ob zimskih »pasjih dnevih«.

Obuvalo.

Čevlji. Nosi samo po nogi umerjene mestve, t. j. čizme na zaplete (trakove, stogle) z golenicami samo čez gležnje. Usnje od kravine ali ne prenehke juhte. Navadni turist ima rad prav voljne čevlje. Smušar ne, njegovi čevlji (tudi golenice) morajo biti iz prav močnega usnja, ki se mora dobro oprijeti nog. Noge morajo stati trdno v čevljih in usnje se ne sme preveč udajati niti se zgibavati na strani, ker sicer ne moreš izvajati potrebnih pritiskov na spodnji del smučī ali na smuškinine robove, posebno na trdem srenu. Imeti moraš občutek, da so noge s čevlji trdo prirastle na smuške, kot da je vse iz celega. Podplati (dvojnati, segajoči tja pod peto) naj bodo trdi, da se ne vihajo. Široka čoba (t. j. podplatov rob pri čevljih na kveder ali pri ameriškanskih formah) je nepraktična že na osmicah,¹ kaj šele pri sedmicah ali dolgih šesticah, ker gleda čevlj čez desko in ne moreš držati smušek lepo na ozko, poleg tega se krešejo in po nepotrebnem hitro ogulijo sprednje stremenice ali pa se zataknejo stremenice na ušesca stremen in povzročajo nerodne in prepogoste »pike«.² Peta bodi široka in nizka;³ opetnica (usnje nad peto) ne sešita, temveč iz celega, golenica (gornji del čevlja ob gležnjih) močna in ne previsoka, samo nekoliko nad gleženj; narti morajo lepo oprijeti, jezik naj je mehak in iz celega. Posebno važen je še sprednji del čevlja. Oglavje (t. j. kapica) naj bo dvojnato in trdo, da prav nič ne čutimo pritiska sprednje stremenice, ter vzbočena in široka, da lahko gibljemo s prsti.

Smušar-turist mora biti uren, lahak in poskočen, ne pa težak in okoren; ne nabavljaj si torej kakih težkih »čolnov«, ki te kot svinčeni uteži ovirajo v gibčnosti. Popolnoma gladkih čevljev pisec ne odobrava, čeprav jim drugi pojo hvalo; zadostujejo pa lahko nakovani čevlji s kovanimi in vlitimi žebli ostrih glav. Po ledu in pretrdem srenu po strminah nosi dereze. Noga v čevlju ne sme »plavati«; ako imaš pri vsakdanjih čevljih št. 41, zadostujejo ti čevlji št. 42, da obuješ lahko dvoje nogavic.

Konserviranje čevljev. Koristno in najbolje je, da se za letno obutal sam in pogosto brigaš ter ne prepustiš tega le drugim, posebno kadar nisi doma, temveč na potu. Premočene čevlje sezuj, natlači s slamo, senom i. dr. ter jih obesi, ne pa jih puščati na tleh. Koder ne gre, da bi jih obesil nad peč ali štedilnik, podloži par vrst križem naloženih polenčkov pod nje, k ognju pa jih nikar ne pristavljaj! Najboljša mazila so: marsovo in ricinovo olje (gošča, ki se zbira na dnu velikih steklenic), salo, loj i. dr. Namaži čevlje, kadar so še mokri, ne maži jih pa prevečkrat, kajti preobilna maža škoduje. Mesto masti in oljev uporabljaj pogostokrat tudi rumeno pasto, ki se je sneg ne oprijemlje rad. Kaj lepo se ohranijo čevlji, ako jih daš po vsaki uporabi in oči-

¹ Osmice = 8 cm široka smuška (v sredini tik pred stremenj).

² Smušarski epiteton ornans za — padce.

³ Na to kaprico smušek si dovoljujemo posebno opozoriti cenj. dame in jim svetujemo, da doprinesejo le-to žrtev smuškam na ljubo.

ščenju koj na kopita. To naj si vsak turist za svoje hribovske čevlje omisli na svojem domu.

Prevleka iz neprodirnega šotornega ali nahrbtniškega platna je izborno preventivno sredstvo zoper hud mraz in močo in se ti v najhujšem našem mrazu ni bati, da bi ti noge — ako je drugo vse v redu — zmrzovale. Prevleka (v obliki vrečice ali čevlja) odeva ves čevlj in se poveže s trakovi. — Druge vrste prevleka ima obliko samo gornjega dela čevlja brez podplatov in sega samo do spod čobe; ob robu (pod čobo) ji je všita žica, ki drži prevleko tik pod čobo; pritrdi se prevleka tudi s trakovi. Prevleko je rabiti samo ob najhujšem mrazu, da se noge ne razvadijo. Pisec je uporabljal v vojnem času 1917/18 na gorah v Sette Comuni opisano sredstvo z velikim uspehom.

(Dalje prihodnjič.)

Smuški tečaj v Bohinju 1921. Po dolgem premoru — od zimske sezone 1913/14 — se je vršil zopet letos v Bohinju, jugoslovanskem Davosu, smuški tečaj. Kljub vsem neprilikam povojnih razmer in kljub zelo pomanjkljivi reklami je vendar privedlo veselje in zanimanje za smuški sport v letošnji tečaj v Bohinjski Bistrici za sedanje razmere dokaj lepo število udeležencev, deloma novincev, deloma že izvežbanih smučarjev, sledečih dam in gospodov: gospodične: Špelica Bretlova, Ljubljana, Jelka Naglasova, Ljubljana, Mira Knežova, Ljubljana, Lenčka Grobelnikova, Ljubljana, Boba Grahorova, Zagreb, Olga Böche, Trst, Mina Tekavčičeva, Ljubljana, ge. ing. Bevčeva, Zagreb, Elsa Lavrenčičeva, Ljubljana, gg. Franci Lavrenčič, dijak, Ljubljana, Nace Kavec, št. Vid nad Ljubljano, Pavel Kavec, akad., Ljubljana-Praga, Ferčo Ludvik, akadem., Ljubljana, dr. Laza Roguljić, advokat, Ruma, dr. Adolf Salberger, Tržič, dr. Fran Zupanc, advokat, Ljubljana, Josip Tribuč, notar, kandidat, Vič-Ljubljana, I. Radojković, bančni ravnatelj, Šumadija, ing. Lojze Lavrenčič, Ljubljana, Srečko Božič, Boh. Bistrica, Herman Hieng, Ljubljana, Viktor Zupanc, Ljubljana, I. Stojan, bančni uradnik, Ljubljana, Viki Naglas, Ljubljana, Tomo Knez, akadem., Ljubljana, Jože Dolenc, akadem., Zagreb-Ljubljana. — Z zadovoljstvom poudarjamo dejstvo, da so bila zastopana po udeležencih že v letošnjem tečaju vsa tri plemena iz različnih pokrajin naše nove domovine, vsled česar ga z veseljem označujemo kot prvi jugoslovanski smuški tečaj v Bohinju. Vsled prepozno začete reklame se pouk v tečaju ni mogel pričeti že 26. decembra 1920, kot je bilo prvotno določeno, temveč šele 3. t. m., vsled česar je tečaj zamudil, žal, najlepše snežne razmere, ki so bile ravno od božiča do 4. januarja, ko se je svetlikal po vsem Bohinju sijajni suhi srež. Kljub temu so dosegli novinci lepe uspehe in so se le neradi ločili dne 13. t. m. od idealnih snežnih bohinjskih brd po težko priborjeni krmarski modrosti. — Tečaj je vodil požrtvovalno in spretno naš smučarski mojster g. R. Badjura.

II. smučarski tečaj v Bohinju. — Pravkar završenemu smučarskemu tečaju v Bohinju sledi drugi tečaj v Bohinjski Bistrici, ki ga je priredila — d e c a — po našem vzorcu. Krož 20 dečkov in deklic si je umislilo pol metra dolge

otroške smučice in krmarijo sedaj po sreču, da je veselje! Videti je, da so nas nekateri prav dobro opazovali. — Bohinjski smuški naraščaj pozdravljen!

Sankališče »Belvedere« v Bohinju. Vremenski preobrat z močnim jugom in dežjem v preteklem tednu je močno poškodoval sankališče, ki se bo popravilo in nanovo vpostavilo.

Različno vreme. Že večkrat smo imeli priliko pričati se, da bohinjskega vremena ni soditi po ljubljanskem. Posebno zanimiv slučaj je bil v letošnjih božičnih počitnicah. V Ljubljani je zavladal jug že 26. decembra in razjedal sneg, dočim je držal vso bohinjsko kotlino rezek, suh mraz še celih devet dni dalje neprenehoma do 3. januarja. V višjih legah je pač že tudi prej preveval jug (n. pr. Mrzli Studenec na Pokljuki), toda v dolino ni prišel in je ležal ves čas do 3. januarja idealen, do štiri prste debel srež. — Hudi jug, ki je zavel v zadnjih dneh po vsej srednji Evropi, je stopil po deželi domalega ves sneg po dolinah. V Bohinju je vendar ostala še lepa, precej debela plast po vseh večjih smučarskih vežbališčih na Rebru, Dobravi, Kozjem hrbtu, Pod skakalnico, na Rovtjih in na Senožetih med Bistrico in Srednjo vasjo. — Dne 16. jan. dopoldne in 17. jan. je zapalo nekoliko novega snega.

Zagreb. Gradjanski-Makabi 9 : 10, Gradjanski-Hašk 2 : 2 ob znatni premoči Haška, Gradjanski-Penkala 2 : 0. Po poročilih v »Novostih« je Gradjanski v formi zelo nazadoval.

Turneja praške Sparte: v Genovi proti Cricket and Footballclub 8 : 0, proti Andrea Doria 4 : 0, v Bilbao (Španija) proti A. C. Bilbao 3 : 1 in 4 : 1.

Dunaj. Zadnje prvenstvene tekme: Rapid-WAC 9 : 0, Sportklub - Admira 5 : 2, Rudolphshügel - Simmering 1 : 1, Wacker-Floridsdorf 1 : 0. Stanje prvenstva 9. t. m.: Rapid 19 točk, Rudolphshügel 15, Amateure, Hakoah 15, Wacker, Hertha 12, Floridsdorf, Waf, Sportklub, Wac 11, Simmering 8, Admira 7, Vienna 6.

Turneja dunajskih amaterjev. Proti F. C. Milano 6 : 4, proti Unione Sportiva Milano 5 : 0, proti komb. moštvo Alessandra-Casale 1 : 1.

Madjarska moštva v Nemčiji. Ujpesti T. E.-F. C. Plauen 1 : 0, M. T. K.-Brandenburg 5 : 0, U. T. E.-Fortuna Leipzig 1 : 1, M. T. K.-komb. m. Leipzig 5 : 1, U. T. E.-Fortuna Leipzig 2 : 1, U. T. E.-Coburg 1 : 0.

Hamburg. Repr. sev. Holandske-sev. Nemčija 2 : 1, Teplitzer F. C.-Lübeck 10 : 0.

Zadnja igra za dobitak Dewisovega bokala, največje trofeje v tenisu, se bo vršila še ta mesec v Sydneyju. Borila se bo Amerika proti Avstraliji, ki je sedaj braniteljica tega častnega darila.

Gaston Chevrolet smrtno ponesrečil. Na dirkališču Beverly Hills pri Los Angelosu je postal znani ameriški konstruktor Gaston Chevrolet žrtev karambolaže. Nezgoda se je dogodila v zadnji fazi dirke, ki je bila poleg drugih velikih avtomobilnih dirk velevažna za pridobitev prvenstva. Zato se je udeležilo veliko število najboljših ameriških voznikov, med njimi Chevrolet, ki je imel največ upanja na zmago. Kot dirkač je bil istovreden s prvaki kot Palma in Milton in je med drugimi zmagal tudi v Indianopolisu v boju za veliko darilo. Chevrolet je ravno hotel prehiteti nekega drugega voznika, ko je temu počila pnevmatika na prednjem kolesu, kar ga je vrglo iz smeri. Chevrolet, ki je divje vozil, se ni mogel več izogniti in je zavozil naravnost v prednji voz. Zalet je bil tako silen, da je bil Chevrolet na mestu ubit, njegov mehanik in oba voznika usodepolnega voza so pa podlegli poškodbam še istega dne.

Gordon Bennet tekma prostih balonov, prva po vojni, se je vršila jeseni v Birminghamu v Ameriki. Te tekme so se prvič vršile leta 1906. v Parizu, kjer je zmagal Lahm (U. S. A.) s 645 km. L. 1907. so bile v St. Louisu (Erbsloh z 1367 km), l. 1908. v Schmargendorfu (polkovnik Schaeck z 1212.8 km), l. 1909. v Curihu (Mise z 1100 km), l. 1910. zopet v St. Louisu (Hawley z 1911.8 km), leta 1911. v Kansas Cityju (Gerich s 708 km), l. 1912. v Stuttgartu (Bienaimé z 2191 km) in l. 1913. zopet v Parizu (Ralph Upson s 618 km). — Lani se je udeležilo tekme 7 balonov, in sicer 3 ameriški, 2 italijanska in po 1 iz Francije in Belgije. Zmagal je belgijski balon »Belgica«, ki je pristal na nekem otoku Champlainskega jezera, kakih 1200 angleških milj (1920 km) oddaljen od starta. Drugo mesto je zavzel ameriški balon »Kansas City« z 1100 angl. miljami. Letos se bo vršila tekma v Belgiji.

Francoska industrija vojnih letal. Vojna produkcija francoske letalske industrije znaša okrog 100.000 letalnih motorjev, nad 56.000 letal in 3000 vodnih letal. Hitrost je dvignil Gourdonov enokrilnik leta 1918. od takratnih 130 km na 240 km na uro. Moraneov aparat se je dvignil pred vojno v 12 minutah do višine 2000 m, leta 1918. je dosegel Nieuport isto višino v 4 min. 31 sek. Leta 1914. je znašala najvišja dosežena višina 4000 m, med vojno je dosegel veliki Nieuport 7600 m. Moč motorjev se je dvignila od 130 HP na 400 HP. Največja proga, katero so dosegli z dvema potnikoma, je znašala prvotno le 500 km. sedaj pa 1500 km na letalu Vreuguet. Pri hidroplanih se je

dvignila hitrost od 100 km na 205 km, najvišja višina od 1500 m na 5000 m, moč motorjev od 130 HP do 700 HP, nosilna teža pri dveh potnikih in triurni vožnji od 20 kg na 580 kg.

Francoski aëro-klub je prevzel nalogo, sestaviti pravilnik aëroderbyja, katerega namerava prirediti ameriški aëro-klub. Ameriški klub se ne počuti dovolj močnega, da bi premagal vse težave, ki se stavijo pri sestavi pravilnika za tako važno zračno konkurenco.

Službene objave Ljubljanskega nogometnega podsaveza. Uspeh letne kontrole podsavezu prijavljenih igralcev je sledeči: Od približno 800 prijav jih je le 372 pravih in v redu. Vsi pravilno verificirani igralci se bodo objavili v prihodnjih številkah »Sporta«, vse druge eventualno že objavljene verifikacije se s tem razveljavijo ter se obenem ukine evidenca provizorično prijavljenih igralcev. Od 30. t. m. naprej se vsem klubom strogo prepove nastopati z neverificiranimi igralci. Nepravilne prijavnice se uničijo. — Hermes, Rapid, Slavija, SK. Celje še niso vrnili seznamov, Vesna in Vojnik nimata prijavljenega še nobenega igralca. Za posledice te netočnosti in površnosti so klubi sami odgovorni. — V prihodnji številki »Sporta« se bodo ponovili tudi natančni predpisi za prijave in objave igralcev. — Tajnik.

Redni letni občni zbor S. K. Ilirije se vrši v petek, dne 18. februarja. Čas, lokal in dnevni red se pravočasno objavijo.

II. redni občni zbor S. S. K. »Šparte« v Ljubljani. Predsednik g. ravnatelj Jug otvori ob 10. uri občni zbor ter konstatira njega sklepčnost. Po kratkem nagovoru, s katerim pozdravi prisotnega zastopnika Sportne zveze in drugih klubov, preide na drugo točko dnevnega reda, t. j. poročilo tajnika. Tajniški namestnik g. Franc Jerala poda kratek pregled čez letošnje klubovo delovanje. Klub je odigral sedem prijateljskih in tri prvenstvene tekme. Iz prvih je izšel z zadovoljnimi uspehi, a nasprotno iz drugih, vsled nediscipline članov, kot zadnji. Nadalje se je klub udeležil Sportnega tedna, v katerem je dosegel dokaj lepih uspehov. Po odobritvi tajniškega poročila poda blagajnik g. Franc Jerala v kratkih črticah klubovo finančno stanje, iz katerega je razvidno, da zaključuje klub svoje letošnje poslovno leto z malim prebitkom. Občni zbor sprejme in potrdi nanovo osnovana klubova potrdila. Na predlog revizorja knjig g. Franja Pobeška se podeli odboru absolutorij. Iz volitev je izšel sledeči odbor: g. ravnatelj Jug, g. Medved, gospa dr. Kobalova, g. Jerala, g. Bregar Roman, g. Juvan, g. Pobeška, g. Habe, g. Bergant in g. Pintar. Namestnikom g. Bregarja Romana, dokler se ne vrne od vojakov, se imenuje g. Kotnik. Občni zbor se zahvali na poziv g. ravn. Juga gospodu Jerali za njegovo neumorno in požrtvovalno delovanje, z željo, da posveti tudi prihodnje leto klubu svoje delovanje. Med slučajnostmi se sklene sledeče: Poslati v Ljubljanski nogometni podsavez kar največ zastopnikov, preureditev sportnega prostora, nabava raznih sportnih potrebščin, ustanovitev damskega akcijskega odseka ter eventualni najem posojila. S pozivom g. ravn. Juga na občni zbor k disciplini, agilnosti in požrtvovalnosti za klub v bodočem letu zaključijo predsedujoči dobro uspeli II. občni zbor.

S. K. Ilirija izreka vsem, ki so darovali darila za srečolov na Sportnem plesu dne 9. t. m., najlepšo zahvalo. — Odbor.

S. K. »Primorje« v Ljubljani naproša, da se odslej naslovijo vsi za klub namenjeni dopisi na naslov: Ljubljana, Mestni trg št. 11/II.

RAZNO

Cepin (za hribolazce) se išče. Želi se dobro ohranjen material, moderne forme, ne pretežek in, če le mogoče, ponikljen. Odda naj se proti potrdilu z navedbo cene v pisarni Sportne zveze, Ljubljana, Narodni dom.